

Deklarácia 2020
Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku
a partnerských organizácií pôsobiacich v školstve
na podporu skvalitňovania podmienok a úrovne vzdelávania a vedy
v Slovenskej republike

Preambula

Deklarácia na podporu skvalitňovania podmienok a úrovne vzdelávania a vedy v Slovenskej republike je odpoveďou na pretrvávajúcu potrebu celospoločenskej zhody na systémových zmenách a riešení najväčších problémov vzdelávacieho systému v Slovenskej republike. Deklarácia vychádza z dlhodobého nedostatku množstva finančných prostriedkov určených na zvyšovanie, udržanie a ďalšie zvyšovanie úrovne výchovy a vzdelávania na všetkých stupňoch škôl, na zabezpečenie primeraného a dôstojného sociálno-ekonomického postavenia všetkých zamestnancov školstva a na zlepšenie medzinárodnej konkurencieschopnosti v oblasti vedy a výskumu.

Signatári tejto deklarácie žiadajú všetky politické strany, kandidujúce vo voľbách do NR SR, verejne prijať záväzok výrazne zvýšiť počas svojho volebného obdobia investície do školstva v záujme úspešného spoločenského, hospodárskeho a kultúrneho rozvoja Slovenskej republiky. S týmto cieľom žiadame politické strany, aby pri tvorbe programového vyhlásenia vlády, pri každoročnom schvaľovaní štátneho rozpočtu a pri budúcom legislatívnom procese presadili nasledujúce požiadavky:

Zvýšenie podielu HDP na školstvo a vedu najmenej na úroveň 6 % (bez štrukturálnych fondov)

- v súlade s metodikou a odporúčaniami OECD zabezpečenie finančného krytia skvalitnenia vzdelávania tak, aby podiel z HDP na školstvo bol do konca nastávajúceho volebného obdobia porovnateľný s priemerom krajín OECD

Každoročné zvýšenie plátov

- pokračovanie v každoročnom výraznom zvyšovaní (minimálne 10%) tarifných plátov všetkých zamestnancov regionálneho školstva, vysokých škôl a zamestnancov vo vede a výskume
- každoročná úprava tarifnej tabuľky zamestnancov vo verejnej správe (nepedagogickí zamestnanci) tak, aby začínala najmenej na úrovni minimálnej mzdy

Sociálne zabezpečenie

- zabezpečenie spoločenského postavenia a sociálneho zázemia pre zamestnancov školstva vybudovaním systému ubytovacích zariadení

V oblasti regionálneho školstva:

1. Zjednotenie financovania regionálneho školstva

- prechod osobných nákladov z tzv. originálnych kompetencií samosprávy v regionálnom školstve pod prenesené kompetencie
- prechod kompetencií v oblasti riadenia a financovania verejných škôl a školských zariadení výlučne do pôsobnosti MŠVVŠ SR vytvorením špecializovanej školskej správy
- transparentnosť a efektívnosť toku finančných prostriedkov určených na platy zamestnancov

2. **Prehodnotenie systému normatívneho financovania na žiaka a triedu tak, aby finančné prostriedky pokrývali reálne potreby škôl a školských zariadení**
 - zabezpečenie dostatočného financovania prevádzkových nákladov, materiálneho a technického vybavenia škôl a školských zariadení
3. **Dofinancovanie infraštruktúry regionálneho školstva v regiónoch, ktoré majú obmedzený prístup k zdrojom EÚ**
4. **Vyčlenenie dostatočných finančných prostriedkov na nenárokové nadtarifné zložky platu**
 - zabezpečenie financií na motivačné ohodnotenie zamestnancov nadtarifnou zložkou na úrovni minimálne 10 %
 - zabezpečenie príspevku na rekreácie a 13. a 14. plat
5. **Uzákonenie rekondičných pobytov s príspevkom štátu pre pedagogických a odborných zamestnancov regionálneho školstva**
6. **Udržanie systému vzdelávania v profesijnom rozvoji pedagogických a odborných zamestnancov**
7. **Podpora prirodzenej integrácie žiakov**
 - dohľad nad správnu diagnostikou detí a žiakov
 - zachovanie dostatočnej siete špeciálnych škôl pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
 - zabezpečenie dostatočných finančných prostriedkov na tzv. inkluzívne tímy na školách (školských psychológ, asistent učiteľa, školský špeciálny pedagóg) s cieľom umožniť rozvoj žiakov so ŠVVP, ale aj nadaných žiakov
8. **Riešenie vzťahu riaditeľ- zriaďovateľ**
 - presun kompetencií v oblasti voľby a odvolávania riaditeľov pod orgány špecializovanej školskej správy
 - zvýšenie ochrany riaditeľov pred neodborným zasahovaním do riadenia zo strany zriaďovateľa
9. **Aktívna podpora a rozvoj odborného školstva**
 - systémová motivácia k spolupráci zamestnávateľov a vysokých škôl so strednými odbornými školami pre nové formy vzdelávania študentov
10. **Zabezpečenie dostupnej siete materských škôl pre všetky deti v predškolskom veku**
11. **Zvýšenie ochrany zamestnancov pred sociálno - patologickými javmi v školstve**
 - zavedenie povinného autoevaluačného systému vrátane prieskumu sociálnej klímy na pracovisku
 - zvýšenie reálnej ochrany zamestnancov pred všetkými formami útokov zo strany rodinných príslušníkov detí a žiakov a tretích osôb
 - zvýšenie možnosti participácie zamestnancov na riadení škôl a školských zariadení a kontrole hospodárnosti nakladania s finančnými prostriedkami

V oblasti vysokého školstva:

1. **Každoročné zvýšenie financovania verejných vysokých škôl minimálne o 60 mil. € (mimo sociálnej podpory študentov a valorizácie miezd)**
 - aby podiel z HDP na vysoké školy bol do konca nastávajúceho volebného obdobia porovnateľný s priemerom krajín OECD
 - zmena financovania vysokých škôl tak, aby rozhodujúcim kritériom bola kvalita vzdelávania a vedy
2. **Významné posilnenie infraštruktúry vysokých škôl pre zvýšenie kvality vzdelávania a výskumu,**
 - v záujme dosiahnutia konkurencieschopnosti s európskym vzdelávacím a výskumným priestorom
 - dofinancovanie infraštruktúry vysokých škôl v regiónoch s obmedzeným prístupom k zdrojom EÚ
3. **Zlepšenie financovania štátnych vysokých škôl**
4. **Realizácia opatrení na zvýšenie motivácie mladých ľudí pre štúdium a výskum na Slovensku a zamedzenie ich odlivu do zahraničia**
 - zvýšiť kvalitu ubytovania a služieb
 - zlepšiť podmienky pre kultúrne a spoločenské vyžitie
 - ďalšia podpora systému doktorandských a postdoktorandských miest
5. **Zabezpečenie pozitívnej propagácie slovenských vysokých škôl doma i v zahraničí**
 - zvýšenie atraktivity a spoločenskej hodnoty vysokoškolského vzdelávania
 - zlepšenie podmienok pre internacionalizáciu vysokých škôl vrátane zníženia byrokratickej záťaže pri prijímaní zahraničných študentov aj z tretích krajín
6. **Predloženie nového vysokoškolského zákona**
 - s dôrazom na posilnenie autonómie vysokých škôl
 - garantovanie akademických práv a slobôd
 - vrátenie obmedzenia dvoch po sebe idúcich funkčných období rektorov a dekanov
7. **Výrazné zvýšenie finančných prostriedkov na vedu a výskum**
 - podpora prepojenia podnikateľského a vysokoškolského prostredia
 - podpora základného a osobitne excelentného výskumu
 - presadenie daňového zvýhodnenia pre autorov učebníc, učebných textov, monografií, odborných a vedeckých publikácií

V Bratislave, 11. 12. 2019

Signatári:

Pavel Ondek, predseda
OZ pracovníkov školstva a vedy na Slovensku

Alena Petáková, prezidentka
Združenie základných škôl Slovenska

Andrea Macháčová,
Združenie základných škôl Slovenska

Felix Dömeny, prezident
Asociácia stredných odborných škôl Slovenska

Pavol Sadloň,
Asociácia riaditeľov štátnych gymnázií SR

Martin Putala, predseda
Rada vysokých škôl SR

Pavel Nahálka, podpredseda
Rada vysokých škôl SR

Jarmila Kmeťová, predsedníčka
Klub dekanov fakúlt vysokých škôl SR

Peter Magdolen, predseda
Odborový zväz pracovníkov SAV

Anton Cvik, podpredseda
Študentská rada vysokých škôl